

اصالت زنان افغانستان در مقابل تهاجم فرهنگی

وضعیت کلاس‌های خبرنگاری در کشور افغانستان چطور است؟
کلاس‌های خبرنگاری در کشور افغانستان رشد زیادی داشته است. در دستورالعمل کشورهای خارجی که فن دونه هستند و کمک مالی به افغانستان می‌کنند، یکی از محورهای ارتقا ظرفیت خبرنگاری و ژورنالیستی در کشور افغانستان است که معیاری ساختن رسانه‌هاست. به عنوان مثال اینترنیوز که شاخه‌ای از جمهوری خواهان آمریکاست، در داخل کابل نمایندگی دارد.
ان‌جی‌او در محلی به نام «نی» به منظور حمایت از رسانه‌ها تشکیل شده است و رسانه‌های آزاد که توأم با اینترنیوز کار می‌کنند، به مدرسه خبرنگاری تبدیل شده‌اند. کلاس‌های کوتاه مدت خبرنگاری نه تنها در شهر کابل، بلکه سراسر ولایت افغانستان را تحت آموزش قرار می‌دهند؛ در واقع من هم در همین جا مشغول به کار هستم. در بعضی از این ان‌جی‌اوها مانند «اینترنیوز» و «نی» که محور فعالیتشان برای خبرنگاران است و کلاس‌های زیادی هم برگزار کردند، تمامی خبرنگاران در افغانستان یک تا دو دوره در این کلاس‌ها شرکت کرده‌اند.

درباره زنان خبرنگار چطور؟

در افغانستان اتحادیه انجمن خبرنگاران زن را داریم که تمام زنان خبرنگار در آن عضویت دارند، اما قضیه افغانستان متفاوت از بقیه کشورها، به خصوص جمهوری اسلامی ایران

حلیمه حسینی، نویسنده و روزنامه‌نگار در روزنامه ماندگار، برای اولین همایش و جایزه بین‌المللی خبرنگاران زن مسلمان جهان از افغانستان به ایران آمده است. وی دارای مدرک استادی ژورنالیسم در کابل است و هم اکنون به عنوان دانشجوی لیسانس رشته فقه و حقوق در مؤسسه تحصیلات عالی خاتم النبیین (ص) در شهر کابل به تحصیل می‌پردازد. مدیریت عمومی مؤسسه ان‌جی‌او و بنیاد آشیانه جوان از دیگر فعالیت‌های کاری وی محسوب می‌شود. این مؤسسه کاملاً برای نسل جوان و دانشجویان فعالیت می‌کند.

با حلیمه حسینی یکی از برترین خبرنگاران زن جهان اسلام که تنها ۲۴ سال سن دارد، گفت و گویی داشته‌ایم که با هم می‌خوانیم.

است. آنجا بیشتر کارها پروژه‌ای، مقطعی و با حمایت خارجی صورت می‌گیرد. چون افغانستان در شرایطی نیست که به استقلال برسد تا خودش در این عرصه‌ها سرمایه‌گذاری کند. هر کشوری که سالانه پولی را برای پیشرفت و ترقی افغانستان تعهد می‌کند، خودشان اعلام می‌کنند که این پول‌ها در چه محوری به مصرف برسد که بعضی از کشورها در قسمت خبرنگاری هزینه می‌کنند. این انجمن وجود دارد، ولی خیلی دستاورد عملی و بزرگی انجام نداده است و من فکر نمی‌کنم تا به حال موفق عمل کرده باشند.

شما جزو ۲۰ خبرنگار برتر زن جهان اسلام معرفی شدید. چه پیامی به زنان خبرنگار جهان اسلام دارید؟

یک زن خبرنگار مسلمان باید چند رسالت را با هم ایفا کند تا او را متفاوت و برجسته نسبت به سایر خبرنگاران سازد. زن بودن، مسلمان و خبرنگار بودن، اینها با هم جمع می‌شود و یکسری مسئولیت سنگین بر دوش یک زن مسلمان خبرنگار می‌گذارد که باتوجه به شرایط کنونی که جهان اسلام دارد، با همه مشکلات و هجوم‌ها و تهاجمات چه باید کند و چطور موقعیت خود و هم‌نوعان خودش را که طیف زنان مسلمان هستند، تثبیت کند.

چون ما دو مسئولیت داریم؛ یک الگو در داخل کشور و جغرافیای اسلامی، در مرحله بعد نیز در سطح رسانه‌های بین‌المللی. دنیا از زاویه همین رسانه‌هاست که واقعا می‌بینند و قضاوت و تفسیر می‌کنند. اگر دنیای اسلام امروز وارونه جلوه داده شده و چهره زن مسلمان درست انعکاس پیدا نکرده، در حقیقت بخش عمده آن به زنان

خبرنگار مسلمان هم مربوط می‌شود؛ چرا که آنها باید با برنامه‌ریزی و مدیریت درست، چهره واقعی زنان مسلمان و دنیای اسلام را نشان می‌دادند. بزرگترین رسالت زن خبرنگار جهان اسلام، تثبیت جایگاه زن در جامعه و سطح بین‌المللی است.

به نظر شما این در جامعه‌ی ما اتفاق افتاده که زنان مسلمان حضور پررنگی داشته‌باشند؟

تا جایی که می‌توان روی چشم داشت‌های خودمان قضاوت کنیم و باتوجه به اشتراک ۲۰ نفر زن خبرنگار جهان اسلام، می‌شود گفت که در ایران در تمامی عرصه‌ها حرف برای گفتن بود؛ هم در عرصه تحقیق و رسانه‌ها مانند خبرگزاری زنان که همه کارمندان آن زن هستند و کار می‌کنند و هم در عرصه هنر و موسیقی که عملاً می‌گویند شنیدن کی بود مانند دیدن، هم در عرصه سیاست و دیدار با زنان فراکسیون پارلمان جمهوری اسلامی ایران و همچنین در عرصه فرهنگ و هنر که بیشتر دستاورد عملی را مشاهده کردیم، زنان حضور موفق داشتند. اینکه حضور کافی است یا خیر و آیا نیاز به رشد بیشتر دارد را خود ایران در برنامه درازمدت خواهد داشت. آنچه ما دیدیم بسیار جالب، قابل توجه و مثبت بود.

از نظر یک خبرنگار برتری که مسلمان هم هست، حجاب برتر چیست؟

اینکه بحث حجاب پیش می‌آید و ما مشخص می‌کنیم حجاب برتر یعنی این، بحث درستی نیست؛ با این تفاوتی که بین فرهنگ‌ها در دنیای اسلام وجود دارد و با نوع نگرش‌های متفاوتی که مواجه هستیم، نمی‌توان گفت حجاب برتر چیست. ما

به‌عنوان زنان خبرنگار باید کوشش کنیم فلسفه، چیستی حجاب و منفعت حجاب را انعکاس دهیم و در کنار آن الگوهایی هم ارائه کنیم.

اما محدود کردن در یک‌نوع الگوی ثابت و انتخاب آن به عنوان حجاب برتر و بقیه حجاب‌ها را در درجات پایین‌تر حجاب دانستن، اصلاً کار درستی نیست؛ چرا که در حال حاضر سطح بین‌الملل و تمام کشورها این را نمی‌پذیرند که ما بتوانیم به صورت یکسان، هم‌دست و هم‌گون از همه بخواهیم این حجاب برتر و الگو را پیاده کنند، هرچند ایده‌آل هست، اما بهتر است روی فلسفه حجاب و منفعت آن به زن و جامعه و خانواده در سطح کلان پرداخته شود، این‌ها را برجسته کرده و روی مسئله حجاب جذابیت ایجاد کنیم.

چطور می‌توان این جذابیت را ایجاد کرد؟

هر کشوری می‌تواند این جاذبه‌ها را طبق سلیقه‌های فرهنگ و مردم کشورش ایجاد کند. امری که مهم هست این است که دنیای اسلام یک‌دست باورمند به حجاب باشند و بتوانند از موضع حجاب در برابر هجوم فرهنگ برهنگی که در حقیقت تهاجمی است دفاع کند، چرا که فرهنگی می‌خواهد به داخل کشور اسلامی نفوذ کند که اسم آن را می‌توان گذاشت عریان‌کردن زن یعنی فرهنگ برهنگی.

حالا ما باید فرهنگ پوشش را در کنار آن نهادینه کنیم تا سدی در برابر فرهنگ برهنگی باشد. این‌که با چه شکل و طراحی باشد را کشورها و مردم خودشان ایجاد می‌کنند. هر کشور باتوجه به فرهنگ و نیازمندی‌اش خودش طراحی می‌کند. به‌نظر من این خیلی

بزرگترین رسالت
زن خبرنگار جهان
اسلام، تثبیت جایگاه
زن در جامعه و سطح
بین‌المللی است.

حجاب برتر حجابی است که بتواند زن را محفوظتر کند. هر چیزی که حجاب زن را با وجهی اسلامی‌تر نشان دهد، می‌تواند برتر باشد، اما بعضی وقت‌ها به نام حجاب، شبه‌حجاب هم داریم، نه حجاب.

حجاب در جامعه افغانستان جزو اولویت‌های مردم افغانستان است. بدحجابی تنها در فمینیست‌هایی مشاهده می‌شود که بیشتر، یک‌پا در غرب و یک‌پا در افغانستان دارند که شاید اصالتاً افغانی باشند، اما عملاً عامل خارجی هستند.

مشکلات زنان افغان، در ولایاتی است که طالبان حضور دارند و جنگ هم هست. البته نه جنگی که به عنوان زد و خورد نظامی باشد؛ مثلاً قندهار و جاهایی که احتمال وجود طالبان است، زنان نمی‌توانند آزادانه تحصیل کنند. مصداق این امر ریختن اسید به صورت شاگردان مکتب از سوی آنهاست که آنها مکاتب را سوزاندند، معلم را به شهادت رساندند و صورت دخترانی که به مکتب رفته بودند را با اسید سوزاندند که درس عبرتی باشد که دیگر از خانه خارج نشوند.

این یک سری مشکلات است که در یک سری ولایات وجود دارد. اما وقتی به سمت ولایات امن‌تری که به دست دولت است می‌رویم، بالطبع مشکلات کمتر شده و امروز شاهد حضور زنان در دانشگاه و مکاتب برای تحصیل و کار هستیم.

در فرصت‌های شغلی اولویت با داوطلبان زن هست که راحت می‌توانند کار پیدا کنند و جذب بازار کار شوند. زمینه کاملاً مساعد شده‌ست ولی امیدواریم زنان افغان از این بستر مناسب به نفع پیشرفت واقعی کشور خودشان استفاده کنند و نه اینکه ابزاری به دست غرب و شرق باشند برای پیاده کردن اهداف و امیال آنان که این خود از دغدغه‌های زنان متعهد و مسلمان افغانستان است.

بی‌عدالتی و تبعیض می‌دانند، دستمایه‌هایی می‌خواهند تا موضع حجاب را ضعیف کنند و مرتب نشان می‌دهند که زنان مسلمان به خاطر حجاب داشتن از بسیاری فعالیت‌های اجتماعی باز می‌مانند و یک مانع بزرگی برای پیشرفت زن مسلمان می‌ماند و دلیل عقب‌ماندگی‌های زن مسلمان را در حجاب جمع می‌کنند.

وضعیت زنان در افغانستان در حال حاضر به چه صورت است؟

من به عنوان یک زن مسلمان نه یک دختر افغانی، می‌گویم وضعیتی که در افغانستان است، واقعا قابل افتخار است.

با وجود اینکه ما امروز یک دولت وابسته داریم و در عرصه سیاست، اقتصاد و فرهنگ استقلال نداریم و دوران گذار از جنگ است و دموکراسی را تازه تجربه می‌کنیم، این افتخار بزرگی است که من یک زن مسلمان افغان هستم و می‌بینم تحت چه شرایط سختی و با چه هجمه و تهاجمی، هنوز زنان حجاب و ارزش‌های خود را حفظ کرده‌اند.

شاید دیگران فکر کنند این موضوع با زور طالبان است ولی جالب است بدانید آمار بدحجابی و بی‌حجابی در تمام مکان‌هایی که طالبان حضور دارند، نشانی از بدحجابی و بی‌حجابی نیست، چراکه آنها با چادری که به نام برقع است، حجاب سنتی افغانستان را رعایت می‌کنند، صورت و بدن کاملاً پوشیده است، اما در استان‌ها و ولایاتی که نیروهای طالبان حضور و هیچ قدرتی ندارند و کاملاً به دست دولت است و همچنین تمام کشورهای غربی و شرقی آنجا کار می‌کنند و دارای آن‌جی‌او هستند، این‌طور نیست.

بهتر است و اگر قرار باشد ریزتر شویم، حجاب برتر حجابی است که بتواند زن را محفوظتر کند. هر چیزی که حجاب زن را با وجهی اسلامی‌تر نشان دهد، می‌تواند برتر باشد، اما بعضی وقت‌ها به نام حجاب، شبه‌حجاب هم داریم، نه حجاب.

مثلاً در بعضی کشورها حجاب سرراعی است می‌کنند، اما لباس آنها آستین ندارد این نشان می‌دهد چستی حجاب را نمی‌دانند. در اینجا هم نمی‌توان گفت حجاب برتر چیست. فرد با روسری سرکردن اعلام می‌کند مسلمان است و این خود کار بزرگی است که اعلام می‌کند من مسلمانم و حجاب دارم، اما تنها به حجاب موی سر خود اکتفا کرده است. این حرکت نقیض نماست که سرراپوشانی و بدن برهنه باشد. نشان می‌دهد این شخص از چیستی حجاب چیزی نمی‌داند. در قدم اول چیستی و فلسفه حجاب را باید نشان بدهیم و در مرحله بعدی، بحث حجاب برتر مطرح می‌شود.

و اینکه چرا بحث حجاب به عنوان یک دغدغه فرهنگی برای کشورهای غربی مطرح است؟

حجاب در دنیای غرب یک بحث کلیشه‌ای شده است. بعضی از کشورهای غربی وقتی می‌خواهند همایشی با عنوان خشونت علیه زن برگزار کنند، دیوارهای آن تالار یا اتاق را با تصویرهایی از زنان با حجاب طراحی می‌کنند. در واقع آنها فرهنگ‌سازی می‌کنند که حجاب مساوی با خشونت، تبعیض و در حصار کردن زن است؛ اینها مسلماً بدون فلسفه و منطق نیست، چراکه با گرفتن حجاب از زن مسلمان، سنگرهای بعدی قابل دسترسی تر است. اینکه چرا حجاب را مساوی با خشونت و